

**Návrh plánu péče
o
přírodní památku Kunčický bludný balvan
na období
2018–2033**

říjen 2017

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	kód ÚSOP (1204)
kategorie ochrany:	přírodní památka (PP)
název území:	Kunčický bludný balvan
druh předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	Vyhláška
orgán, který předpis vydal:	Městský národní výbor Ostrava
číslo předpisu:	není uvedeno
datum platnosti předpisu:	13. 12. 1989
datum účinnosti předpisu:	1. 1. 1990

1.2 Údaje o lokalizaci území

kraj:	Moravskoslezský
okres:	Ostrava-město
obec s rozšířenou působností:	Ostrava
obec s pověřeným obecním úřadem:	Ostrava
obec:	Ostrava
katastrální území:	Kunčice nad Ostravicí

Příloha M1:

M1a: Orientační mapa 1:25000 s vyznačením hranic ZCHÚ a OP

M1b: Základní mapa 1:10000 s vyznačením ZCHÚ a OP

M1c: Ortofotomapa 1:10000 s vyznačením ZCHÚ a OP

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Výměry částí parcel byly získány v prostředí GIS v ArcMap 10.5, parcely dle KN.

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 714224, *Kunčice nad Ostravicí*

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
1258		Ostatní plocha	Ostatní komunikace	6	2495	25
Celkem						25

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás široký 50 m od okraje lokality.

Příloha č. M2:

Katastrální mapa 1:2880 se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma.

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
Lesní pozemky	---	---		
Vodní plochy	---	---	Zamokřená plocha	---
			Rybník nebo nádrž	---
			Vodní tok	---
Trvalé travní porosty	---	---		
zahrada	---	---		
Orná půda	---	---		
Ostatní zemědělské pozemky	---	---		
Ostatní plochy	0,0025	---	Nepłodná půda	---
			Ostatní způsoby využití	0,0025
Zastavěné plochy a nádvoří	---	---		
Plocha celkem	0,0025	---		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

Národní park: ---

Chráněná krajinná oblast: ---

Jiný typ chráněného území: ---

Natura 2000:

Příloha č. M1:

M1a: Orientační mapa 1:25000 s vyznačením hranic ZCHÚ a OP

M1b: Základní mapa 1:10000 s vyznačením ZCHÚ a OP

M1c: Ortofotomapa 1:10000 s vyznačením ZCHÚ a OP

1.6 Kategorie IUCN

III. – přírodní památka

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Největší známý bludný balvan v ČR a současně jeden z největších balvanů, zachovaný v okrajové oblasti starších zalednění v Evropě.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

A. ekosystémy

B. druhy

C. útvary neživé přírody

útvár	geologická charakteristika	popis výskytu útvaru
Bludný balvan	Hrubozrnný porfyrický synkinematický granit (žulorula)	Balvan rozměrů 320 x 250 x 155 cm. Přibližný objem 6,5 m ³ . Přibližná hmotnost 17,5 tun. Balvan je poloostrohranný, poměrně pravidelného tvaru. Makroskopicky šedorůžový, struktura hrubozrnná, porfyrická (vyrostlice živce 1–2 cm). Živec je narůžovělý, křemen šedý až nažloutlý, biotit černý ve shlucích. Všechny součásti jeví deformaci, hornina jako celek je slabě usměrněná. Mikroklín ve vyrostlicích i zálivovitý v mezerách mezi zrny, plagioklas určen jako bazický oligoklas. Křemen je drcený, zřídka undulozně zháší. Černý biotit tvoří asi 15 % horniny. Z akcesorických minerálů je hojný magnetit, dále zjištěn apatit, řídce epidot. Původ patrně Fennoskandické svekofennium, s největší pravděpodobností Arno-granit ze středního Švédska. Byl zde dopraven činností ledovce při kontinentálním zalednění během středního pleistocénu zhruba v období před 250 až 800 tisíci lety. Balvan je instalován na podložce, v poměrně dobrém stavu, neztvrdlý. Na povrchu poměrně silně začernalý. Byl vykopán v r. 1954 při hloubení základů pro slévárnu NHKG z hloubky 6,8 m.

Zdroj informací:

Gába Zdeněk (nedatováno): Kunčický bludný balvan – popis. AOPK ČR, drusop.nature.cz

Macurová Jaroslava (2006): Přírodní památka Kunčický bludný balvan. Plán péče na období 2008–2017.

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

A. typy přírodních stanovišť

B. evropsky významné druhy a ptáci

1.9 Cíl ochrany

Zachování největšího známého bludného balvanu v ČR a současně jednoho z největších balvanů, přítomného v okrajové oblasti starších zalednění v Evropě.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Centrální část území se nachází na 49.7923119N, 18.2989828E ve čtverci 6275b síť mezinárodního kvadrátového mapování organismů (PRUNER & MÍKA 1996). Lokalita se nachází v Moravskoslezském kraji, okrese Ostrava-město, v katastru Kunčice nad Ostravicí. Nadmořská výška se pohybuje okolo 229 m n. m.

Prostor náleží do Vněkarpatské sníženiny, Severní Vněkarpatské sníženiny, celku Ostravská pánev, podcelku Ostravské plošiny, okrsku VIIIB–1B–2 Havířovská plošina.

Lokalita spadá do mírně teplé oblasti MT 10. Charakteristické je dlouhé léto, teplé a mírně suché. Krátké přechodné období s mírně teplým jarem a mírně teplým podzimem. Krátká zima je mírně teplá a velmi suchá, s krátkým trváním sněhové pokrývky (QUITT 1971). Průměrná teplota v lednu se pohybuje mezi -2°C až -3°C , v červenci pak dosahuje průměrná teplota hodnot okolo $17-18^{\circ}\text{C}$. Dlouhodobý srážkový úhrn se ve vegetačním období pohybuje mezi 400–450 mm, naopak v zimním období činí 200–250 mm.

Lokalita náleží území do provincie středoevropských listnatých lesů, podprovincie polonské, 2.3a Ostravského bioregionu A. Charakteristické je zastoupení hercynských a splavených karpatských prvků (CULEK 1996).

Území je součástí fytogeografické oblasti mezofytikum, fytogeografického obvodu Karpatské mezofytikum a fytogeografického okresu č. 83. Ostravská pánev. Flóra Ostravské pánve je uniformní, druhově chudá, s převahou vodních, mokřadních, bažinných a lužních ekosystémů. Projevuje se slabší vliv Karpat (průnik karpatských prvků). Na vyvýšená místa antropogenního původu pronikají subtermofyty, naopak na stinných stanovištích (lesy, údolí) vzácně rostou oreofyty submontánních poloh. Vegetační stupeň – suprakolinní (SKALICKÝ 1988, CULEK 1996).

Potenciální přirozenou vegetaci území (NEUHÄUSLOVÁ 1998) představuje střemchová jasenina (*Pruno-Fraxinetum*), místy v komplexu s mokřadními olšinami (*Alnion glutinosae*), sv. *Alnion incanae*.

V okolí balvanu je aktuálně udržovaný travní porost, v blízkosti roste několik vzrostlých dřevin. Je umístěna informační cedule se státním znakem.

Data o biotopech pocházejí z mapového serveru Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR © 2017).

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu, další poznámky
ROSTLINY ---				
ŽIVOČICHOVÉ ---				

Zdroj informací:

AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2017-10-30.

CULEK M. /ed./ (1996): Biogeografické členění České republiky. - Praha.

FARKAČ J., KRÁL D. & ŠKORPÍK M. [eds.] (2005): Červený seznam ohrožených druhů České republiky, Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. – AOPK ČR, Praha, 760 pp.

- GRULICH V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia, Praha, 84: 631-645.
- NEUHÄUSLOVÁ Z. [ed.] (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha.
- PRUNER L. & MÍKA P. (1996): Klapalekiana. Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny, 1996, 32: 1–115.
- QUITT E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Stud. Geogr., Brno, 16: 1–73.
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – In: Hejný S. et Slavík B. [eds.], Květena České socialistické republiky 1: 103–121. – Academia, Praha.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

a) ochrana přírody

Bludný balvan je dlouhodobě chráněn, v rámci péče je prováděno 1x za pět let čištění.

b) lesní hospodářství

Území ani OP není součástí PUPFL.

c) zemědělské hospodaření

V území neprobíhá.

d) rekreace a sport

V území neprobíhá.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Jedná se o největší bludný balvan v České republice a zároveň jedno z největších eratik zachovaných v okrajové části starších zalednění Evropy. Byl vyzdvižen z hloubky 6,8 m při hloubení základů pro slévárnu NH v roce 1954. Rozměry 320 x 250 x 155 cm, objem cca 6,5 m³. Bludné (eratické) balvany jsou různě velké valouny až bloky exotických, na našem území se nevyskytujících hornin, které k nám byly dopraveny činností ledovce při kontinentálním zalednění během středního pleistocénu zhruba v období před 250 až 800 tisíci lety.

Hornina žulového charakteru je popisována jako hrubozrnný porfyrický granit (popř. granitoid). Pochází pravděpodobně ze synkinematických granitoidních masivů svekofenidního krystalinika středního Švédska, popř. jižního Finska. Svekofenidy jsou největší regionálně geologickou jednotkou baltského štítu, formovanou karelskou orogenezí před 1800 miliony let.

Barva horniny je nažloutle šedorůžová. Struktura horniny je porfyrická, s vyrostlicemi narůžovělých nebo nažloutlých draselných živců, konkrétně mikroklin, dosahujících velikosti 1 až 2 cm. V základní hrubě zrnité hmotě se dále nachází plagioklas (bazický oligoklas), šedý, nažloutlý drcený křemen a černý biotit v protáhlých shlucích. Biotit tvoří asi 10–15 % horniny. Z akcesorických minerálů je přítomen magnetit, apatit, řídce epidot. Usměrnění horniny se projevuje orientací vyrostlic živců a shluků biotitu jedním převládajícím směrem (lineace).

2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích

V okolí balvanu je přítomna kosená trvalá travní plocha s vysazenými solitérními dřevinami v okolí.

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup

Podstavec, na kterém je balvan umístěn, je stabilní. Místy je poškozeno omítnutí, do budoucna tak bude vhodné zvážit opravu podstavce. Dostačující péče spočívá v pravidelném čištění balvanu 1x za pět let.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Kolize nejsou předpokládány.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o lesy

b) péče o bezlesí

Zvláštní péče není nutná, je prováděno kosení travnaté plochy majitelem/správcem pozemku. Okolní dřeviny jsou vitální a do balvanu nezasahují.

c) péče o rostliny

d) péče o živočichy

e) péče o útvary neživé přírody

Provádět očištění povrchu balvanu od nánosů prachu a řas tak, aby byla zřetelná petrograficky odlišná a zároveň estetická struktura jejich povrchu. Čištění by se mělo provádět vždy po pěti letech. Očištění povrchu by se mělo provádět měkčím kartáčem a vodou. Možné je rovněž provést ostríkáni balvanů ostrým proudem vody.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) lesy

b) péče o bezlesí

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Nejsou nutné.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Označení a vymezení hranic přírodní památky je provedeno vyhovujícím způsobem. V případě poškození se vymění tabule se státním znakem, příp. informační tabule.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Současný stav je vyhovující.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Současný stav je vyhovující.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

Současný stav je vyhovující.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Nejsou nutné.

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Očištění balvanu vždy po pěti letech	-----	6 000,-
Případná oprava/výměna informační tabule/znaku	-----	2 500,-
Jednorázové a časově omezené zásahy celkem (Kč)	-----	20 500,-
Opakované zásahy		
Opakované zásahy celkem (Kč)	-----	-----
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	-----	20 500,-

4.2 Použité podklady a zdroje informací

- AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. [cit. 2017-10-30]
- AOPK ČR. Vrstva mapování biotopů. [on-line databáze; portal.nature.cz]. [cit. 2017-10-30]
- Culek M. (1996): Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha, 347 pp.
- Danihelka J., Chrtek J. jr. et Kaplan Z. (2012): Checklist od vascular plants od the Czech Republic. – Preslia, Praha, 84: 647-811.
- Demek J. [ed.] (1987): Zeměpisný lexikon ČSR, hory a nížiny. Academia, Praha.
- Farkač J., Král D. & Škorpík M. [eds.] (2005): Červený seznam ohrožených druhů ČR, Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. – AOPK ČR, Praha, 760 pp.
- Gába Zdeněk (nedatováno): Kunčický bludný balvan – popis. AOPK ČR, drusop.nature.cz
- Grulich V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – Preslia 84: 631–645.
- Háková A., Klauisová A., Sádlo J. (eds.) 2004: Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. PLANETA XII, 3/2014 – druhá část, Ministerstvo životního prostředí, Praha, 144 pp.
- Holuša O., Holuša J. st. (2010) Characteristics of 5th (Abieti-fageta s. lat.) and 6th (Picei-fageta s. lat.) vegetation tiers of north-eastern Moravia and Silesia (Czech Republic). Acta Musei Beskidensis. 2010. sv. 2, č. 1, ISSN 1803-960X, pp. 49-62.
- Chytrý M., Kučera T. & Kočí M [eds.] (2001): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.
- Macurová Jaroslava (2006): Přírodní památka Kunčický bludný balvan. Plán péče na období 2008–2017.
- Marhoul P. & Turoňová D. [eds.] (2008): Zásady managementu stanovišť druhů v Evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000, AOPK ČR, Praha, 163 pp.
- Plesník, J., Hanzal V., Brejšková L., (2003): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. Příroda, 22: 1-184.
- Plíva, K. (1991): Přírodní podmínky v lesním plánování. Díl 1. – In: Funkčně integrované lesní hospodářství. ÚHÚL Brandýs nad Labem. 263 p.
- Quit, E., (1971): Klimatické oblasti Československa, Geografický ústav ČSVA, Brno.
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon) v platném znění.
- Zákon České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

URL: <http://kontaminace.cenia.cz/> (10/2017)

URL: <http://mapy.nature.cz/> (10/2017)

URL: <http://geoportal.uhul.cz/OprlMap/> (10/2017)

Vlastní terénní šetření

4.3 Seznam používaných zkratk

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
EVL – evropský významná lokalita
JPRL – jednotka prostorového rozdělení lesa
LHC – lesní hospodářský celek
LHP – lesní hospodářská plán
LVS – lesní vegetační stupeň
MZCHÚ – maloplošné zvláště chráněné území
OP – ochranné pásmo
PO – ptačí oblast
PR – přírodní rezervace
ZCHÚ – zvláště chráněné území
OPRL – Oblastní plán rozvoje lesů
ÚSES – Územní systém ekologické stability
ÚHÚL – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem
CHOPAV – Chráněná oblast přirozené akumulace vod
PHO – pásmo hygienické ochrany
SLT – soubor lesních typů
SÚJ – smluvní územní jednotky
ZCHD – zvláště chráněný druh/y

5. Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území.....	2
1.1 Základní identifikační údaje	2
1.2 Údaje o lokalizaci území.....	2
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	2
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	3
1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími	3
1.6 Kategorie IUCN	3
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ	3
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu	3
1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav.....	3
1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu.....	4
1.9 Cíl ochrany.....	4
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	5
2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů.....	5
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti	6
2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	6
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	6
2.4.1 Základní údaje o lesích	6
2.4.2 Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích	6
2.4.3 Základní údaje o útvarech neživé přírody.....	6
2.4.4 Základní údaje o nelesních pozemcích	7
2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup	7
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	7
3. Plán zásahů a opatření	8
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	8
3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	8
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území.....	8
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	8
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	8
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	9
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností.....	9
3.6 Návrhy na vzdělávací využití území.....	9
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	9
4. Závěrečné údaje.....	10
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací).....	10
4.2 Použité podklady a zdroje informací	10
4.3 Seznam používaných zkratk.....	11
5. Obsah.....	12
6. Zpracovatelé	13
7. Přílohy	13

6. Zpracovatelé

Mgr. Radim Kočvara, Záříčí 92, 768 11 Chropyně, email: burunduk@seznam.cz

Datum zpracování: 31. října 2017

7. Přílohy

Tabulky:

Mapy:

Příloha M1a – Orientační mapa 1:25000 s vyznačením hranic ZCHÚ a OP

Příloha M1b – Základní mapa 1:10000 s vyznačením ZCHÚ a OP

Příloha M1c – Ortofotomapa 1:10000 s vyznačením ZCHÚ a OP

Příloha M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma